

החזו"א, הפסוק מופיע אצל ר' חזקוני

מה סבר מרן החזו"א על הנעשה לעינינו בא"י?

(א) צר לנו לראות איך אנשים שחושבים עצמם לרציניים, מקדישים זמן רב, ויקר, הון, טרחה מרובה מאוד, ומחפשים, ונוברים בכל מיני אשפות, מחטטים בניירות, משווים כתבים וגירסאות, מבררים שמות ומילים ואותיות, וכל זאת בעבור כמה מילים ואותיות שהשומע והרואה אותם נד בראשו לכל אותם "מחטטי מילי דשכבי" ומרחם עליהם ועל מצבם.

הנה, לא יאומן איך אילו כבר טרחו זה ב"פ בעתון "המעייק" לדוש, ולטחון, לברבר לפרפר - ולבסוף הביאו לכולם את ה"מציאה" -

הם מצאו ניר שנמצא בגניזה, אבל הוכח מעל כל ספק שהמילים החקוקות בו יצאו מתח"י מרן החזו"א זצ"ל, ושם כתב בעודו יושב בוויילנא ובראותו אולי את תהליך שיבת ציון כתב למפרו - שהוא מביט, ומצפה בספק, אולי יהא כאן תהליך שיביאנו לשמחה בו, ותו לא מיד. ועל זה רעה כל הארץ, והכל מוכח, ומאושר, ומשופר ויסופר עוד לדורי דורות, ואנו ננוד בראשו ונכתוב להם ברמה זו שהורידו אותנו אליה כדלהלן:

(ב) כאשר היה רצ"ק רוצה לבנות דרך לתלמידים, ונתקל במחסום ושמו חזו"א, מה עשה?! פשוט - ביטלו, והסביר שאין כאן מפריע, והכל בטל ומבוטל כ... וז"ל הסיפורים על רצ"ק: "העיר לי על שלא מחקתי (!!!!!) מהסידור את דברי החזו"א בענין תרומ"מ... (גדול שימושה" סע' ס"א, עמ' 23).

[א.ה. הראיתם עוד מישהו שמוחק מסידור? ושמוחק דברי חכם שיש לדעתו מישהו שחלק עליו? ועוד מישהו ששמו רצ"ק ושאלו כתב עליו שאינו עושה חיל בלימודי גפ"ת - אגרות ח"א קכ"ו]. ועוד "פנינה" -

"החזו"א לא היה גדול הדור, גדול הדור ופוסק ההלכות היה מרן אבא הרב זצ"ל. בוילנא היו עוד בעלי בתים גאוניים בתורה..."

"בענין החזו"א... גם אם גדול, אבל לא פוסק ההלכה של הדור והדורות..."
"מי נחשב לגדול הדור? - הרבנות הראשית נקבעה, ונבחרה... בעלי מחלוקת אינם באים בחשבון..."
ודי למבין!

אבל אבא, הראי"ה כותב במכתב מרגש מיום ד' שבט תרצ"ב (בראיה וחזון מאת משה צבי נריה כפר הרוא"ה שנת תשמ"ה).

לכבוד הגאון האמיתי, פאר הדור, מהר"ח עוזר גראדזענסקי שליט"א ועל דבר הגאון מוהר"א ישעיה שליט"א, ואני מצטער מאוד על שלא נזדמן לי להפגש עם הגאון הנ"ל שליט"א... והשי"ת ישלח עזרו מקודש לת"ח גדול הדור שכמותו שיחי לאורך ימים טובים... ע"ש.

והבן רצ"ק לא ידע!!

ועורכי התגליות ב"מעין" כנר' הכריעו לחוש כעת לדברי האבא, גם כי הבן פסק שאביו גדול הדור... וגם כיון שמצאו בגניזה נייר כ"כ יקר, ולדעתם אפשר לנצל נייר זה "לתפוס" עליו טרמפ" כלשון העם ולהעביר את החזו"א על דתו, ולהכניסו ולכלול אותו ברשימת הגדולים הציוניים

שהלכו יד ביד עם הרבנות הראשית ועוד.. א"כ עדיף להתייחס אליו כגדול, מאשר להקטינו כעת - והכל לפי הצורך...

ג) ובכן, מרן החזו"א זצוקללה"ה אסר לומר הלל ביום העצמאות, גם חייב לומר תחנון. מספרים שדאג בבית מדרשו שאפי' אם יש "ברית מילה" באותו יום יגידו תחנון שמא יאמרו ח"ו שמחמת יום העצמאות לא אמרו "תחנון".

כשהלך לאפות מצות שנה או שתיים אחרי "קום" המדינה, אמר לסובבים שלא האמין שבמדינה זו יתנו לאפות מצות לפי יחסם לכל דבר שבקדושה.

ידוע בקורו של דב"ג ראש הממשלה דאז אצל מרן החזו"א, ובין היתר היה צריך לשמוע שעגלתו - עגלת הציונים שהוא מסייע - ריקה, לפי דעת החזו"א. דעתו על "שרות לאומי" ביהרג ואל יעבור.

תמים דעים היה עם הגר"י מבריסק והרב מטשעבין זצ"ל, כשהם התאחדו עם דעותיו של הגר"ח מבריסק אשר סבר שמטרתם של הציונים יותר להשמיד, ולדאוג להעביר העם היהודי על דתו מאשר לדאוג לכל מחסורם הגשמי. ועוד כהנה וכהנה דברים ידועים ומפורסמים וכתובים שלא בגניזה, ולא בצנזורה, ואין שום סתירה לכל זה וכל תינוק בב"ב, בירושלים, בכל א"י ובכל העולם - יודע זאת.

אבל עורכי "המעין" הרגישו שבדבריהם העלו "חרס" ובדיחה גרועה כזו לא ראוייה שתעלה על שלחנם, ולכן החליטו ב"דחילו ורחימו" בלי שאף א' הרגיש בתרגיל הנועז הזה, לסיים את בירוריהם, ואת חקירותיהם, במשפט אחד קטן, ערמומי, שבו יוסט כל הדיון ל"נפקא מינה", ובה יוצדק כל המאמץ, ואם אף א' לא יציין את המשפט הזה, הרי יכנסו להסטוריה כראשונים שגילו שהחזו"א היה ציוני מובהק!

ובכן מהם המשפטים הנ"ל, הרי הם לפניכם במלוא הדרם:

ראשית, סיכום כל החקירה בענייני הגניזה:

"מתברר, קודם כל, מעבר לכל ספק, בניגוד לדעת מי שהסתפק בדבר, שאכן הדברים יצאו מתח"י של החזו"א..."

החזו"א (!) יושב (!) בוילנא (!) כשעיניו צופות על הנעשה באה"ק (!) ומחריש (!) משתאה לדעת (!) האמנם הגיע הזמן לשמוח עקב האירועים [א.ה. כאן כותב הנ"ל את המילה "חיוביים", וזה זיוף חמור, כי לא כתוב כזה דבר בכתבי הגניזה] שקורים באה"ק".

ונא להתכונן ל"פצצה" שמוסיף עתה בעל המאמר ב"המעין", שבלעדיה הרגיש שכל טרחתו לריק ולהבל, ומיד חתם (וברת...) וז"ל:

"...אמנם למעשה נראה שאת הספק הזה לא פתר לעצמו מרן (!!!) [א.ה. כאן הוא מרן, לכבוד "הטבלתו" לציונות!] החזו"א זצ"ל באופן סופי עד יומו האחרון".

אין צורך להתאפק מלצחוק ולבכות למקרא משפט זה, אבל אנחנו בחורי ישיבות וכוללים באה"ק לא נוכל להתאפק למקרא בדיחה זו, ונמשיך להראות העמים את יופיה של האמת.

ד) צר לנו לזרות מלח על פצעיו של מחבר המאמר ב"המעין", אבל אנו נאלצים לעשות זאת. הרי ברור לכל קורא שמי שלא פשט את ספיקו עד היום הוא רק "המעין", באשר הוא נובר ומחטט באשפה למצוא משהו מגדולי האמיתיים שאפשר למצוא שאם פעם היתה לו ה"א ולו בגניזה, שאולי יהא כאן משהו חיובי משמח, וכבר יהא להם קל יותר... באשר הם מרגישים שדרכם זרועה

גחלי אש שהם דורכים עליהם ונכווים, ורוצים בזה "להצדיק" את דרכם הבדלנית שלא כדרך גדולי התורה בכל הדורות, ולהצמיד בכח את "התורה" למדינה. ולכן ניטיב עמם ונראה ונגלה להם איך הראייה הסתפק, ולא בגניזה, ומאוד הסתפק האם עם ישראל כשיכנס לא"י עשה כראוי, וכמצופה וז"ל:

(הראייה, יושב ביפו, שנת תר"ע, וכותב על "שיבת ציון", בהקדמה של הספר "שבת הארץ"):
"ישראל בגולה עזב דאגתו מכל עניני חול מצד כללות האומה, שם את עיניו ולבו רק בשמים ממעל. לבו לא הלך עוד להרבות חיל, רכב וסוס, ככל גוי על אדמתו. ובכלל לא היה עוד לכלל האומה שום עסק חמרי. יחד עם זה רוח ה' החל לפעמו להשכיל על ערך האדם ומעלת נשמתו. התורה נתחבבה עליו מזהב ופז רב..."

על קדושת האמונה והמצוות יצא להורג בשמחת לבב

עיניו ולבו היו בשמים תמיד

מעת אשר התרחק מארצו, פנה אליה תמיד, אבל לא במבט גס, לא ככל שוכן בית חמר, המשתוקק אל ארץ מכורתו מפני שהיא משפיעה לחם ומספקת לו את חפציו החמריים, כי בעיניים מליאות קודש...

[א.ה. ומי שלא די לו, יראה הלאה:]

"...קץ הישועה נסתם... מי בא בסוד ד' לדעת מתי... ומתי הגיעה עת דודים.. אין אתנו יודע עד מה.. ובכן עינינו נשואות לחזות..."

[א.ה. והוא ראה מה שקרה ועדיין נסתפק!!]

"...באו אל הארץ פזורי גולה, שרידים יחידים, הקומה עוד לא נזקפה... הרוח עוד לא נתעודדה... הנשמה האלוקית עוד לא נתגלתה..."

זהו ספק. כאן המסתפק האמיתי הוא לא החזו"א. - הראייה. אבל לתלמידיו אין ספק - הם יודעים הכל!

ולדעתנו הוא באמת המשיך "להסתפק", ראו מה עלה לו:

"מאה שנה לפרסום יצירתו של הרב קוק - מחצית (!!!) מכתביו טרם ראו אור. מבקשים לעכב הדפסת כתבים נועזים (!!) ולמנוע הדפסת יתר הכתבים - בהוצאה שלא תחפוף את הגישה של הישיבה..."

(*"נקודה" גליון 113. ג' אלול תשמ"ז*)

נואף א' לא יוכל לשכנענו שב"גניזה" הזו יש רק כתבים כאלה או כאלה. כי זה באמת בגניזה! ואנו רוצים לדעת מיהו המסתפק כל ימיו!! ואיך התלמידים היקרים "מוכרים" שיטה של רבם כאשר הוא לא החליט סופית מה קורה כאן!!

ה) כשרבם, הראייה, רצה לפתוח כאן ישיבה באה"ק, הוא מתאר את החידושים, התיקונים, והשינויים שנצרכים ללוות את לימוד התורה כאן... כעת... ולא כמו בשוב הישן... ולא כמו אצל כל לומדי התורה.

וא"כ איך כל זה תואם את כתביו ב"שבת הארץ" שזה היה כל הנסיון בגלות, האם כשתשובו לארץ תמשיכו לשאת עיניים לשמים, או תבחרו ללוות את חייכם בחיי חומר, ככל הגויים על אדמתם... וז"ל [במאמרי הראייה, ח"ב, עמ' 344 והלאה]:

"אנחנו איננו מוכנים כלל איך לקדם את פני הזמן, [א.ה. כלומר, התורה שלנו, שלומדים וכפי שהורגלנו עד עתה, אינה מספיקה כעת...!!!]

"התכנית של הלימודים תהא קצובה... וכל המקצועות הנוגעים להרחבתה של התורה.. והדרכה גופנית ונפשית בריאה..."

ועוד במקום אחר (אגרות הראי"ה ח"א סי' קל"ו וחלילה):

"...ע"י עבודה ובנין לרוב בני התורה, אשר רק באופן זה יוכלו להשאר היותר מצויינים..."

[א.ה. משיבות "קול תורה", "סלבודקה", "פוניבז'", עזתה, ויז'ניץ, טשעבין.. לא ייצאו גדולי דור...]

"ההצלחה בברכת ה' על הולכי בדרכיו - בהיותם ג"כ עמוסים בדרך ארץ ויגיע כפים, המנעימים את החיים, ומבראים את הגוף ואת הנשמה יחד..."

שזה הוא באמת (!) יסוד הצמחת קרן..."

"...ע"כ אחים אהובים, חזקו ואימצו את הדגל.. בנין אה"ק בפועל..."

[א.ה. ומי לא אחים אהובים? אלה שממשיכים כמו בגלות, ולא עוסקים בפועל, רק עיניהם לשמים תמיד, ומי הוא החי בספק? ומי חי בסתירה? ולמי ברורה דעת הגאון ר' אלחנן זצ"ל, לאחים שלא אהובים.. ודי למבין].

(ע"י עוד ציטוטים לעיל במאמר א' אות ו' ודי).

(ו) יודעים אנו שלא נועיל להם.

כיון שכבר התרגלו שרצי"ק הופכו לבעה"ב כשרוצה לחלוק עליו,

ואביו הראי"ה מכבדו כגדול הדור,

כשיש בגניזה כמה מילים שמתאימות לדעתם לדעתם, הוא חוזר להיות "מרן", וכנר' כשנוכח שהחזו"א פשט את ספיקו אח"כ.. הוא יחזור להיות "בעה"ב", וא"כ מה הועילנו.

תלמידיו של הראי"ה לא למדו ממנו את דאגתו (בהקדמת "שבת הארץ" כנ"ל) לעם ישראל שיחזור לא"י ויש חשש שיעשה כן שנויים במהותו עד כי ידמה לכל עם רגיל על אדמתו, ובמקום לטפח רק את רוחניותו ונשמתו, ידאג לחומריותו, והנה באו, כפי שחשש, תלמידיו, ונכדו של הרב חרל"פ בחוברת "מדינה יהודית" שהו"ל כותב שכיון שהננו בתקופה מיוחדת יש לכך "השפעה" (!) על "פסיקת ההלכה" (!!) לדעתו ישנו הבדל יסודי בין אופן שמירת המצוות במצב גלות, לבין אופן שמירתן במצב גאולה" (עמ' 9-117)

ובכן שנוי ההלכה - בנושאי:

יישוב כל חלקי הארץ - שירות צבאי - לימוד מקצוע - שיתוף במוסדות חילוניים - השתלת איברים - אף צורת הביגוד וההופעה החיצונית - הם חלק מרשימה ארוכה (!)

[א.ה. פעם קראו לפני הח"ח זצ"ל מה שכתב א' מהמשכילים בעתון "המליץ" שמקוים שנהיה במשך הימים כמו בולגרים. בכה ואמר: וכי בשביל זה נשפך דמנו במשך 1800 שנה כדי להגיע למעלת הבולגרים? מאיד עיני ישראל ח"ו עמ' 562].

במכתבו של הרב יעקב אריאל הרב הראשי דרמת גן, כתמצית של מאמר ארוך מ"הצוהר" שנכתב ע"י תנועת המזרחי העולמית למלאות 100 שנה, שאכן יש השלכות רבות להגדרת תקופתנו, והן:

מצות ישוב א"י, כלל ישראל, הרבנות הראשית, היחס לחילונים, המודרנה, המדע והתרבות, ומעמד האשה... [ודי למבין. ואפילו לשאינו מבין].

לזה בדיוק חשש הראי"ה במש"כ בהקדמת "שבת הארץ" ואת אשר יגור בא לו. אבל הוא לא עושה מלחמות ותגרות, ולכן נשארו כולם גם תלמידיו בהרגשה שהכל מותר. גם זה.

ואנו לא נוכל לראות כבלע את הקודש, ומי שרוצה להכליל ב"חגיגה" זו את מרן החזו"א, יידע - שטעה. הקרקע נשמטה מתחת רגליו!

לסיכום:

כשכתב הראי"ה נימוקים מדוע אינו מספיד את הבחורים שנהרגו כאן בא"י, כותב הוא בחריפות נוראה (וכמדומה שהחזו"א היה חולק עליו באשר רובם תינוקות שנשבו, ויש להעמידם בקרן אורה עד כמה שידינו משגת, ולמשכם בעבותות אהבה, וכידוע).

"האומה העזה שבאומות, קנאית היא ונוקמת, לא תשא פני כל, את אחיה לא תכיר, את בניה לא תדע. בזעם תקפץ רחמיה, למען עמדתה וקיומה, כדי להחזיר את נשמתה לדור דורים.

הקצף העז של האומה אינו מתפייס, האומה יכולה לשנוא כשם שהיא יכולה לאהוב..."

(סיני כרך י"ז, מאמרי הראי"ה "על במותיך")

ובכן, הגאון הקדוש ר' אלחנן זצ"ל לא טעה, והחזו"א לא הסתפק

(ואפי' הראי"ה לפעמים הודה להם...)

וכדאי לברך את התלמידים, ואת קוראי וכותבי "המעין" בברכתו של הראי"ה בסיום מאמרו הנ"ל

בית יעקב לכו ונלכה באור ד'

ונוסיף - אבל בלי זיוף!

א' מקטני לומדי הישיבות והכוללים בא"י.